І чужому научайтеся,

Й свого не цурайтеся...

Т. ШЕВЧЕНКО

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація:
"Svoboda", 81-83 Grand St.
Jersey City, N. J.
Тел.: HEnderson 4-0237
УНС: HEnderson 5-8740
Тел. в Ню Йорку:
BArcly 7-4125

РІК LXVI. Ч. 48. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ЧЕТВЕР, 12-го БЕРЕЗНЯ 1959 6 ЦЕНТІВ — 6 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, THURSDAY, MARCH 12, 1959 No. 48. РІК LXVI.

РЕСПУБЛІКАНСЬКИЙ ПРОВІД ПІДТРИМУЄ ОБОРОННИЙ БЮДЖЕТ АЙЗЕНГАВЕРА

Вашингтон. — У відповідь на критичні голоси і виступи демократів проти запроєктованого урядом през. Айзенгавера оборонного бюджету на 1959/1960 роки, видатні діячі і провідники Республіканської партії виступили із заявами підтримки для бюджетової політики през. Айзенгавера, стверджуючи, що Президент рішений обстоювати твердо свій збалансований бюджет у висоті 40,945,000,000 долярів, зокрема в ділянці видатків на оборону. Виступив м. ін. на підтримку Айзенгаверового бюджету провідник республіканців у Палаті Репрезентантів конгресмен Чарлз А. Галлек з Індіяни, який заявив, що през. Айзенгавер є найбільшим експертом й авторитетом у ділянці оборонної політики і тому на його опінію можна вповні покладатися. Галлек подав теж до відома, що през. Айзенгавер обстоюватиме заплянована урядом редукції в людському стані збройних сил ЗДА, зокрема, в армії і в морській піхоті теж і під час пресової конференції в дні 11 березня ц. р. Згідно з цими плянами армія мала б зменшити кількість вояків на 30 тисяч до 870,000 і морська піхота на 25,000 до 175,000 вояків. Виступив на підтримку Айзенгаверового бюджету теж і сенатор Леверет Солтонстолл, республіканець з Массачусетс, який назвав Айзенгавера найбільш компетентним військовим експертом і заперечив, начебто през. Айзенгавер намагався вдержати свій збалансований бюджет за всяку ціну, навіть з допомогою мілітарних редукцій. Водночас із цим дуже гостро проти зменшування видатків на оборону виступив на своїй пресовій конференції колишній державний секретар Дін Ачесон, який, не заперечуючи мілітарних здібностей Айзенгавера, все ж таки запропонував, щоб оборонний бюджет збільшити на п'ять більйонів долярів, збільшуючи разом з цим деякі податки. Плян уряду не входити в переговори із Совєтським Союзом в ділянці продукції міжконтинентальних ракет назвав Ачесон божевільним.

Спікер Рейбирн твердить, що оборона держави важніша від збалянсування бюджету

Вашингтон. — Спікер Палати Репрезентантів заявив на пресовій конференції 9-го березня, що не можна змагати до збалансованого бюджету коштом оборони країни. „Ми не смісмо дозволити собі навіть на найменший риск, казав Рейбирн, бо часи, в яких живемо, є занадто небезпечні, щоб можна було дозволяти собі на зменшення нашої оборонної готовости". Спікер Рейбирн сказав, що і він уважає збалансований бюджет та здорову економіку за важливу справу, але це не є „тепер найважливіша справа", бо на першому місці стоїть відповідна оборона держави. „Що нам буде зі здорової економіки і зі збалансованого бюджету, коли ми втратимо наше державне життя і російські рублі стануть монетою цієї країни." Ми мусимо негайно мати наймодернішу зброю, а не чекати на неї аж два роки, — казав спікер Рейбирн.

Секретар праці вже цього року передбачає рекордовий ріст економіки

Ню Йорк. — Секретар праці Джеймс П. Мічелл промовляв на прийнятті Нюйоркської Торговельної Ради в готелі „Валдорф-Асторія" і передбачав, що вже в цьому 1959 році буде рекордовий ріст економіки, „найбільше число затруднених і найменше число безробітних". Це передбачення Мічелла є в контрасті з заявами робітничих провідників, які твердять, що число безробітних не зменшиться нижче 5 мільйонів. Та головним мотивом промови Мічелла було те, що ЗДА втратять своє видатне становище в світі, якщо не прийде до згоди і тісної співпраці між керівниками підприємств і провідниками робітничих організацій в справі змагання між цінами на товари і заробітними платнями робітників. „Я кажу своїм приятелям в робітничих організаціях, казав Мічелл, що тепер треба признати, що збільшення заробітних платень є залежне від того факту, що наші робітники мусять конкурувати на світових ринках із бельгійцями, французами, англійцями і японцями, які заробляють значно менше від американських робітників".

В АМЕРИЦІ

● **У родині 93-річного Френка Семсела з Сейрвіллу, Н. Дж.,** чотири особи дістануть старечу пенсію, що буде своєрідним рекордом. Його син, Френк молодший, має 67 років, донька Кетрін — 66, а другій доньці Маріон 9-го березня сповнилось 65 років і вона вже має право на емеритуру. Френк Семсел має крамницю, яку відкрив у 1890 році і веде її без одного дня відпочинку. Своїм друзям він заявляє що хоче дожити до ста років.

● **Нюйоркська Рада в справах шпиталів** повідомляє, що 71% всього населення Великого Нюйорку забезпечений шпитальною опікою. Багато негрів і порторіканців, мешканців цього міста, нехтуючи цю справу, не забезпечені шпитальним лікуванням.

● **У столиці Нюйоркського стейту Олбані,** видано брошуру під заголовком „Ви є в більшій безпеці, маючи пояс, при сидженні". В цій брошурі, на підставі статистичних даних говориться про те, що коли в авті є „пояси безеки", якими прив'язують себе шофер і пасажири, тоді буває менше випадків смерти під час автомобілевих катастроф. Є вже навіть, законопроєкти про обов'язкове введення „поясів безпеки" в усіх автах, але жадного з цих законопроєктів ще не ухвалено.

● **Президент Нюйоркського університету д-р Керрол В. Ніосом заявив,** що американські школи зовсім іґнорують проблему релігії, і тому американці нічого не знають ані про свою, ані про інші великі релігії. Д-р Керрол пояснює це „завузькою інтерпретацією" доктрини відокремлення церкви від держави, внаслідок чого „навіть найшляхетніші вчителі нічого не можуть вдіяти супроти нетолерантних до релігії осіб"

● **Уряд здоров'я в Ню Йорку** повідомляє, що цього року, від січня почавши, народилося в три рази більше трійнят, як у двох перших місяцях попередніх років. Цього року занотовано вже 10 випадків народження трійнят, а минулого року таких випадків в тому самому часі було тільки три. В цілому 1958 році було тільки 15 випадків народження трійнят. Уряд здоров'я не дає жадних коментарів до цього явища.

● **У 1957 - 1958 роках населення світу збільшилося на 90 мільйонів осіб,** тобто на стільки, скільки населення має Японія, або в два рази більше, як населення Франції. Якщо населення світу зростатиме таким самим темпом, то в 2,000-му році буде його 7 більйонів.

Перед ухваленням законопроєкту про надання прав стейту Гаваям

Вашингтон. — В обидвох палатах Конґресу має відбутися голосування над законопроєктом про надання прав стейту островам Гаваїв вже 11 або 12 березня. Є повна надія, що територія Гаваїв в цьому році стане 50-им стейтом ЗДА, бо в Сенаті підтримує Гаваї 56 сенаторів, а в Конґресі той законопроєкт має запевнену більшість принаймні 100 голосів. Немає сумніву, що президент Айзенгавер підпише цей законопроєкт, бо він, підписуючи законопроєкт про надання прав стейту Алясці минулого року, висловив був свій жаль, що Конґрес не прийняв Гаваїв до ЗДА. Гаваї чекають на права стейту майже 60 років. Палата Репрезентантів в роках 1947, 1950 і 1953 ухвалила була законопроєкт прихильний Гаваям, але Сенат не голосував тоді над цим проєктом. В 1954 році Сенат був прийняв законопроєкт про Гаваї, але Палата над ним не голосувала. В Палаті є проти Гаваїв деякі демократичні конґресмени, але вони не мають більшої кількости прихильників.

8-го квітня відбудеться в столиці демонстрація членів АФП — КІО проти безробіття

Вашингтон. — Тут відбулися збори окремої Комісії Американської Федерації Праці-Конґресу Індустрійних Організацій, на яких вирішено, що демонстрація проти великого числа безробітних в ЗДА відбудеться в столиці 8-го квітня. До цієї Комісії належить голова АФП - КІО Джордж Міні і голова спілки Об'єднані Автомобільні Робітники Волтер П. Рутер, а також голова Братства Залізнич. Урядовців Джордж М. Гаррісон та представник спілки Комунікаційні Робітники Америки Джозеф А. Бірн. В демонстрації 8-го квітня мають взяти участь кілька тисяч робітників. 9-го квітня відбудеться конференція 600 делеґатів, які займатимуться тим, як здійснити ті думки, які були порушені на демонстрації. Ціль демонстрації — звернути увагу уряду і Конґресу на те, що число безробітних сягає до п'ятьох мільйонів, і що конче треба його зменшити.

Студенти українці влаштували великий концерт в Торонтському Університеті

Торонто. — В п'ятницю 6-го березня ц. р. в Конвокейшен Голл Торонтонського університету відбувся при співучасті яких 500 осіб великий концерт української пісні і музики, влаштований Українським Студентським Клюбом при згаданому університеті. Відкрив цей концерт своєю промовою проф. Юрій Луцький, голова Славістичного Відділу і привітальне слово із закликом плекати українську мову і традиції виголосив д-р С. Бітті, канцлер Торонтонського університету. На дальшу програму концерту склалися такі точки: виступ жіночого хору „Арфа" під керівництвом о. В. Жолкевича і при фортепіяновому супроводі Марти Кравців-Барабаш, який відспівав „Українську баркаролю" С. Людкевича і дві композиції А. Гнатишина, сольоспів Осипа Гошуляка (бас) при фортепіяновому супроводі Оксани Бризгун-Соколик (композиції Лисенка, Фоменка і Людкевича), виступ співачки Юлії Ковальчук (сопрано) при фортепіяновому супроводі С. Гамільтон, яка відспівала „Тихесенький вечір" Стеценка й арії з опер „Запорожець за Дунаєм" і „Мадам Батерфляй", скрипкове сольо Віри Тарнавської („Ноктюрн" Шопена і „Мадярський танок" Брамса) і виступ хору Українського Студентського Клюбу під керівництвом о. В. Сагайдаківського. На закінчення концерту промову українською й англійською мовами виголосив М. Сагайдаківський, голова Українського Студентського Клюбу.

В „ГОМОНІ УКРАЇНИ" 30-го ТРАВНЯ ВІЗЬМЕ УЧАСТЬ СИМФОНІЧНА ОРКЕСТРА

Ню Йорк. — Минулого вівтірка, 10-го березня, тут в Українському Народному Домі відбулися наради Ділового Комітету підготови великого вокально- - танкового фестивалю „Гомін України", в результаті яких між іншим вирішено заанґажувати до участи в цьому фестивалю одну з міських симфонічних оркестр. Фестиваль, що його, як уже інформовано, приготовляє Окружний Комітет Відділів Українського Народного Союзу метрополії Ню Йорк — Ню Джерзі з нагоди 65-річчя УНСоюзу, відбудеться в суботу, 30-го травня о год. 7-ій ввечорі в замовленій уже залі Карнеґі Голл та матиме в програмі концертову і фестивальну частини. В концертовій частині буде виконана могутня кантата покійного американсько - українського композитора Павла Печеніги-Улицького до слів Т. Шевченка: „Б'ють пороги" і власне до цієї кантати рішено заанґажувати симфонічну оркестру. Кантату виконає „Хор хористів", себто окремо для цієї мети зорганізований хор із співачок і співаків багатьох хорів метрополії. Перша проба нюйоркських хористів відбулася у вівторок о год. 7,30 ввечорі, в УНДомі та відбуватиметься тепер уже кожного вівтірка в тому ж часі. Проби переводить диригент фестивалю п. Іван Задорожний. Чергова проба для хористів Ню Джерзі відбудеться в найближчу неділю, 14-го березня о год. 3-ій по полудні в залі УНДому при Фліт Стр. і Овкленд Евню в Джерзі Сиуі. При симфонічній оркестрі, крім кантати, будуть виконані також американський і український національні гимни. У фестивалі „Гомону України" буде поставлена інсценізація „Велика Ідея", приготована на підставі Трилогії Богдана Лепкого. Ця інсценізація становитиме також рямки для вокально - танкового фестивалю. У вчорашніх зборах Ділового Комітету, якими проводив голова Окружного Комітету Відділів УНС заступник гол. предсідника УНС п. Йосиф Лисогір, взяли участь, крім нього та його дружини оперової співачки Марії Поляк-Лисогір гол. пред. УНС п. Д. Галичин, п-і Ольга Дмитрів, що є постановничкою (продюсер) цілої імпрези, п. Іван Задорожний — диригент фестивалю, п. Володимир Бакад — координатор, директор Йосиф Гірняк, гол. секретар УНС д-р Ярослав Падох та ред. А. Драган. Танковою частиною фестивальної програми керуватиме адв. Іван Фліс а костюмами займатимуться пані Меланія Мілянович, Стела Захарчук і Гелен Ценко. Асистентом п-і О. Дмитрів буде п-і Ольга Масаковська. Майже всі із названих осіб грали керівну ролю в підготові ва виведенні попередніх величавих „Гомонів України". З нагоди цього фестивалю буде видана окрема програмова книжка, якою займатимуться пп. Василь Цюпа і п. Клавсник. Весь прибуток з імпрези призначений для ЗУАДКомітету на допомогу лемкам у Польщі.

Мекміллена критикують за його здогадну поступливість супроти Хрущова

Британський прем'єр Гаролд Мекміллен (ліворуч) розмовляє з президентом Франції Шарлем де Голем.

Париж. — Англійський прем'єр Герольд Мекміллен стрінувся в Парижі з критикою його тактики, прийнятої в справі Берлінської кризи — твердять американські кореспонденти. Вони звертають увагу, що найбільше застережень у Франції і Західній Німеччині викликав той уступ комунікату Мекміллена і Хрущова, де говорилось про зусилля в напрямку „розрідження" збройних сил із звичайними і ядровими родами зброї в „умовлених районах Европи", в той час, коли там не було мови про з'єдинення Німеччини, ані взагалі про розв'язання політичних конфліктів, як про передумову для такого військового „розрідження". За французько-німецьким переконанням, таке ставлення справи може робити враження на Совєтів, як відступ Заходу перед їхніми погрозами. З свого боку Мекміллен мав запевняти, що західня преса фальшиво інтерпретує згаданий уступ комунікату та що він також є противником зменшення альянтських військ в Західній Німеччині. — Зате в самій Англії подорож Мекміллена до Москви і теперішня його активність, що проявляється в роз'їздах по столицях західньої Европи та північної Америки викликує дуже добре враження та збільшує шанси Консервативної партії у найближчих виборах — твердить західня преса. МекМіллен був у Парижі в понеділок і вівторок на розмовах з державними мужами Франції.

З Іраку видалено представників З'єдиненої Арабської Республіки

Каїро. — Всіх членів амбасади З'єдиненої Арабської Республіки в Багдаді за винятком трьох службовиків, іракський уряд визнав за „не бажаних" і вони вже вернулися до Каїро. Залишився тільки секретар амбасади і два службовики. Взаємини між Іраком і З'єдиненою Арабською Республікою знову надзвичайно погіршились, бо іракські власті недвозначно закидають Арабській Республіці, що це вона затіяла останню військову революцію у Мосулі. Президент Ґамаль Абдель Нассер стоїть у телефонічному зв'язку з державними керівниками всіх інших арабських країн. Король Савді Арабії Савд має прибути на зустріч із Нассером. За переконанням в Каїро — твердять газети — у випадку здавлення теперішньої революції в Іраку — прийдуть там до влади комуністи. Ситуація в Іраку дальше неясна, але, мабуть, вірні урядові війська перемогли. Проурядові літаки бомбардували шлях з Іраку до Сирії, яким ніби втікають повстанські частини. Командант повстання полк. Абдель Вагаб Шаваф буцім-то втік до Сирії. Інші відомості говорять про продовжування боїв.

Помер проф. Степан Сірополко

З Праги наспіла вістка, що там 21-го лютого ц. р. помер на 87-му році життя професор Степан Сірополко, відомий педагог, автор і просвітянин. Покійний кол. товариш міністра освіти УНР був перед війною професором Педагогічного Інституту ім. Д. Драгоманова в Празі та й автором низки праць на теми педагогії, позашкільної освіти, бібліотекарства і книгознавства. Був Покійний почесним членом Товариства „Просвіта" у Львові і редактором журналу „Книголюб", видаваного в „Празі" (1927). Похоронено пок. Степана Сірополка на Ольшанському кладовищі у Празі дня 25-го лютого ц. р.

УНСоюз анґажує організаторів

На іншому місці Головна Канцелярія Українського Народного Союзу подає оголошення про набір організаторів нових членів для УНСоюзу, запевняючи їм корисні умовини праці. Головний тягар організаційної праці в УНСоюзі двигають самі його члени, зокрема секретарі та урядовці Відділів. Все ж таки цій благородній праці вони можуть віддати тільки вільний від заробітку час, а тим часом аґенти асекураційних компаній між ними і ряд добрих українських працівників здобувають також чимало наших людей для цих компаній, бо життьове забезпечення сьогодні необхідне для кожного, отже кожну розумну людину легко в цьому переконати. Український Народний Союз має сьогодні всі найновіші роди забезпечення та дає їх часто на далеко корисніших умовах, ніж їх можуть дати асекураційні компанії, отже є всі дані на те, що кожний наш громадянин вступить до УНСоюзу, якщо матиме до цього нагоду, себто, як до нього зголоситься організатор. З тією метою Головна Канцелярія УНСоюзу заплянувала заанґажувати тепер ряд організаторів, зокрема для тих районів, що ще не є належно охоплені організаційною сіткою УНСоюзу ідучи цим назустріч також побажанням багатьох наших громадян, які часто жаліються на те, що їм своєчасно не була дана нагода стати членом цієї великої української організації. Про це переконались також уже заанґажовані організатори. Очевидно, що набір організаторів в жадному разі не відтяжує від організаційної праці членів і урядовців Відділів, зокрема їх секретарів. Нові організатори тільки доповнятимуть цю працю, зокрема своєю акцією в тих районах, що менше або цілком недоступні для праці секретарів Відділів. Праця таких організаторів дає їм добрі вигляди однаково, як заробітку, так і відповідного громадського авторитету, крім свідомости доброго діла, що вони виконуватимуть і для УНСоюзу, і для здобутих ними членів, і для української спільноти.

ЗАХІД ПРОТИ ПЛЯНУ 4-ДЕРЖАВНОЇ ОКУПАЦІЇ ЗАХІДНЬОГО БЕРЛІНУ

Вашинґтон. — За вістками з усіх західніх столиць, західні альянти одностайно прийняли останню пропозицію Хрущова, щоб ґарантію статуту „вільного міста" в західньому Берліні перейняли невеличкі гарнізони всіх чотирьох великодержав, з найбільшим недовір'ям та настороженістю. Західні держави звертають увагу, що Хрущов не відступив від своєї вимоги щодо перетворення західнього Берліну на „вільне місто" та що тільки хоче осягнути цю свою мету трохи іншим способом, ніж думав спершу. Так само Хрущов не відступив ні трохи від своєї давнішої постави супроти проблеми цілої Німеччини, а саме, щоб закріпити на необмежений час її поділ із збереженням у східній частині Німеччини насильно наставленого там комуністичного режиму. Про дю справу звітував на Сенатській Комісії закордонних справ у минулий вівторок 10 ц. м. діючий заступник державного секретаря Християн Гертер. Після того засідання, в якому взяв участь також асистент державного секретаря для европейських справ Ливинґстон Т. Мерчант, голова тієї Комісії, сен. Фулбрайт, демократ з Аркензо, висловив погляд, що західні держави повинні поставити конструктивну контрпропозицію, а саме, щоб в засаді прийняти Хрущову пропозицію щодо 4-державної ґарантії для Берліну, але не тільки щодо західньої частини того міста, а цілого міста, ото ж, щоб із уведенням совєтського гарнізону до західнього міста — три західні держави дістали доступ до східнього Берліну. На хитрий маневр Хрущова, щоб під покришкою „ґарантії" для західнього Берліну поширити совєтську окупацію також на ту частину міста, звернув увагу також посадник західнього Берліна В. Брандт. Він рішуче відкинув Хрущову пропозицію, яка по суті змагає до того, щоб поширити теперішні впливи Совєтів в Німеччині також на територію західнього Берліну. Сам Хрущов довго нараджувався з східньо - німецькими комуністами, після чого він хвалився на великому прийнятті в совєтській амбасаді в східньому Берліні, що „ми осягнули повну згоду", — що треба так розуміти, що східньо-німецькі комуністи слухняно прийняли до відома все, що їм продиктував Хрущов. Західні держави, мабуть, поминуть у своїй ноті, яку вони тепер приготовляють для Москви, зовсім мовчанкою останню пропозицію Хрущова щодо чотиродержавної окупації західнього Берліну, вважаючи, що це подробиця, яка підлягає до передискутування на конференції міністрів закордонних справ. На згаданому вище засіданні Сенатської Комісії для закордонних справ у Вашинґтоні Християн Гертер боронив становище Президента, що конференція голів урядів, називана конференцією „на вершинах", може зійтись тільки тоді, коли її основно підготовить конференція міністрів закордонних справ і коли вона матиме вигляд на успіх. Американський уряд заступатиме таке становище в нарадах з англійським прем'єром Герольдом Мекмілленом, який прибуде до Вашинґтону під кінець наступного тижня та який буцім-то є більшим, ніж през. Айзенгавер, прихильником конференції „на вершинах", навіть, якщо вона не була б раніше підготовлена.

—у"Ч',яд-іллі--Вр!ьбао ао ао

Німецькі соціялісти змінюють погляд на політику СССР

Бонн. — Хоча лідер західньо-німецьких соціял-демократів Еріх Олленгауер, який протягом кількох годин мав розмову з Нікітою Хрущовим в минулий понеділок в совєтській амбасаді в Східньому Берліні не розкрив подробиць тієї своєї розмови, поки не звітував про неї західньо-німецькому міністерству закордонних справ, проте часописи твердять, що він рішуче протиставився вимозі Хрущова щодо „вільного міста" в західному Берліні та щодо мирового договору з двома Німеччинами. Зрештою, сам Хрущов також признав на вівтірковому прийнятті в совєтській амбасаді в Берліні, що він і Олленгауер „не погоджувались в різних точках". Німецькі соціялісти ніби хочуть повторити також у Москві те саме, що Олленгауер сказав Хрущову в Берліні. У цьому тижні виїздять до Москви два видатні члени соціял-демократичної партії, а саме проф. Карль Шмідт, який буде соціялістичним кандидатом на президента Західньої Німеччини, та соціялістичний спец у військових справах, Фріц Ерле. Шмідт признав, що останні події спонукують німецьких соціялістів перевірити їх дотеперішній підхід до проблеми з'єдинення Німеччини. До цього часу вони були переконані, що треба тільки переговорювати з большевиками і бути більш компромісовим, щоб осягнути з'єдинення, і тому атакували весь час закордонну політику Аденауера, як занадто неподатливу і прив'язану до Заходу. Останні ходи Хрущова переконують навіть німецьких соціялістів, що СССР в засаді не хоче з'єдинення Німеччини.

У СВІТІ

● **Поганне Вольф,** соціялістична посолка в західньо - німецькому парляменті, колишній в'язень нацистського концентраційного табору, в якому згинули її чоловік і дві доньки, у парляментарній промові назвала державного податкового урядовця з Аахену, Еріха Таше, який заявив, що замало жидів згинуло в кацетах, і що в Західній Німеччині треба знову зорганізувати концентраційні табори.

● **Нікіта Хрущов,** оглядаючи на Ляйпціґському міжнародньому ярмарку нову машину до шиття, випродуковану в Східній Німеччині, скритикував її, як „перестарілу". Замість сталі — заявив всезнайко Хрущов — треба вживати бокаліту, який легший і дешевший. Зніяковілі німецькі прислужники запевнили Хрущова, що вони негайно накажуть фабриці, де виробляють ці машини, замінити сталь бокалітом. Такої „дрібнички", як міцність машини, випродукованої зі сталі, Хрущов не взяв під увагу.

● **Мохаммед Дрізі,** 28-річний натуралізований в Америці марокканець - маляр, протягом трьох місяців малював портрет дружини князя Монако Райньє III, кол. артистки Ґрейс Келлі. На цьому портреті вона представлена у природній величині, у стоячій позиції, в червоній шовковій сукні. Княжна подарує свій новий портрет чоловікові в роковини народин їх сина.

● **Британське Лікарське Товариство** видало книжку п. з. „Коли одружуємось", яка викликала бурю в англійських часописах. Деякі критики закинули авторові цієї книжки, лікарці, що вона заохочує читачів до т. зв. вільної любови, себто просто деморалізує їх. Оборонці цієї книжки покликаються на свободи, ґарантовані конституцією.

● **На філіппінських водах** з незнаних причин появилось 5 совєтських рибальських кораблів. Філіппінські власті скерували їх до воєнного порту де переводили слідство, чого властиво, ті кораблі шукали біля Філіппін. Совєтський уряд запротестував проти затримання цих кораблів, але Філіппіни стримались із видачею дозволу їм на дальшу подорож до Владивостоку, поки не закінчили ревізії на кораблях і переслухання залоги.

СВОБОДА SVOBODA
Український щоденник — Ukrainian Daily

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N. J.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

ПЕРЕДПЛАТА:		SUBSCRIPTION RATES:	
На рік	$12.00	One year	$12.00
На пів року	6.25	Six months	6.25
На три місяці	3.25	Three months	3.25

За оголошення редакція не відповідає і не зобов'язується повертати незамовлені матеріяли.

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

Адреса: "SVOBODA", P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

ДВА КОНТРАСТИ

Трапилося, що в той самий день, у вівторок 10-го березня, наспіли дві вістки, які можуть послужити клясичним прикладом контрастів у підході американської публічної опінії до української проблематики.

Перша вістка: Пошта принесла з Вашингтону зібрані в окрему книжечку відбитки з Конґресового Протоколу (Рекорду) заяв і деклярацій багатьох сенаторів і конґресменів, виголошених ними в Конґресі ЗДА з нагоди недавніх 41-их роковин проголошення незалежности Украпської Народної Республіки та 40-их роковин проголошення соборности і суверенности Української Держави. Крім молитов за Україну та її волю, проведених українськими православним і католицьким священиками при відкритті сесій Палати і Сенату, у цій 40-сторінковій книжечці, яка надрукована на замовлення і коштом УКК в державній друкарні у Вашинґтоні, вміщено заяви і деклярації 11 сенаторів та 47 конґресменів. У цих заявах зібрано багато найсуттєвіших даних про українську боротьбу і українські змагання до волі і незалежности впродовж історії, зокрема від часу визвольних змагань в першій світовій війні по сьогоднішній день, як і багато признань та подиву для українського народу, що не втрачає духа волі і навіть у найчорніші години своєї історії не припиняє героїчної боротьби за національне самобуття. Що більше, в цих заявах американських законодавців наводиться безліч переконливих доказів і фактів на те, що Україна бореться не тільки за свою волю і незалежність, але стоїть у першій лінії боротьби за рятунок світу і його цивілізації перед історичною загрозою збоку Московії. Майже кожний із цих американських законодавців у висновках стверджує, що український нарід — найкращий союзник Америки і всіх волелюбних людей.

На такому тлі тим більшим контрастом звучать передані в тому ж дні американською пресою, радіом і телевізією повідомлення про засуд Еріха Коха польським судом у Варшаві на смертну кару. У цих повідомленнях, наче за якоюсь таємною змовою, в даних про Коха та його злочини цілком промовчується його катівську ролю на Україні. Про Коха сказано, що він був гітлерівським ґавляйтером Східньої Прусії перед другою світовою війною і „головним нацистичним цивільним урядовцем у Східній Польщі під час війни". Коха засуджено за те, що він „брав участь в убивстві понад 300,000 поляків і польських жидів". Про те, що він був гітлерівським райхскомісаром України і Білоруси, як і про те, що він відповідальний за розстріл, повішення, загазовання та замучення на смерть понад 4-ох мільйонів українців і депортацію на каторжні роботи в Німеччині двох мільйонів українців, в американських повідомленнях ані словечка. „Слухаючи це, мені хотілося розторощити з обурення радіоприймач" — заявляє один громадянин. — Невже ж чотири мільйони українських жертв Коха не заслуговують навіть на згадку при повідомленні про справедливий засуд їхнього ката! Невже ж Україна, яка впродовж кількох років стогнала під чоботом того гітлерівського архизлочинця, спливала кров'ю його жертв, не заслуговує на відзначення в епілозі його кривавої кар'єри?

При цьому інтересна річ: майже так само поставилась до процесу Коха і комуно-московська преса. В „Правді" та „Ізвєстіях", крім ляконічного повідомлення про самий процес, ми натрапили тільки на одну статтю, власне допис „Документи ізобличают" пера якогось В. Колдибського, („Ізвєстія" з 15-го січня ц. р.) з редакційною приміткою, що його друкується на прохання читачів. Справа ясна, Кох бо винищував у першу чергу відданих українській національній справі людей, а за це Москва не тільки не судить, але сама робить та медалями і пам'ятниками нагороджує. Вже більше інформацій про Коха і його процес було в підсовєтській українській пресі.

Два наведені американські контрасти не є припадкові. Навпаки, вони як не можна краще характеризують загальну поінформованість про українську проблематику в урядових колах, але рівночасно свідчать про велику іґнорацію тієї проблематики серед американського загалу, що ще було б півбіди, якби за цим не крились евентуальні тенденції. В них бо, тенденціях, а не в іґнорації, далеко скоріше можна б посуджувати, наприклад, „Ню Йорк Таймс" чи інший відповідальний американський пресовий орган, що напевно знає про Коха більше, ніж багато з нас. Чому ж тоді промовчання його ганебної ролі в Україні?!

Єдиноправильним висновком з такого стану речей буде не жаль чи докір, але скріплена рішучість робити все можливе для поширення і перемоги української правди.

ЄДНІСТЬ І СУПЕРНИЦТВО

Напружена міжнародна ситуація збігається з приготуваннями до президентських виборів у ЗДА в наступному році. Якщо викликана большевиками Берлінська криза затягнеться і втримуватиме світ у напрузі, що межує з передвоєнною атмосферою, то вона матиме благодатний вплив на внутрішні відносини в ЗДА. Виразною вказівкою були зустрічі Президента з конґресовими лідерами наприкінці минулого тижня, у висліді яких знову заманіфестовано єдиний фронт цілого американського народу без уваги на партії, єдиний фронт цілого Конґресу, що льояльно підтримує політику Президента супроти Совєтів. Очевидно, що при маніфестуванні єдности фронту в закордонній політиці з такими останніми закликами в цій справі, як заклики кол. през. Г. Трумана, кол. президентського кандидата демократів А. Стівенсона і навіть кол. державного секретаря Д. Ачесона (його стаття в „Сатердей Івнінг Пост" про скріплення американських військ в Західній Німеччині), поруч із заявами демократичного Конґресу про однозгідність з республіканською адміністрацією в ділянці закордонної політики — наче автоматично злагіднюється форма міжпартійного суперництва також у внутрішньо-політичних справах.

Ця зміна на краще у взаєминах між Білим Домом і Капітолем слідна особливо на відносинах з конґресовими комісіями для закордонних зв'язків і оборони. Недуга державного секретаря Дж. Ф. Доллеса також радше злагіднила, ніж загострила ці відносини. Найголосніші противники Доллеса раптом усвідомили собі, що не стало людини, яка — за висловом Айзенгавера — „потрібна нації". Характеристичний голос голови сенатської Комісії для закордонних зв'язків, сен. Фулбрайта, давнього антагоніста Доллеса, який нинішню верхівку в державному департаменті, комплектовану Доллесом, назвав „знаменитою дружиною" і рекомендує призначити на місце Доллеса — у випадку його неможливости вернутись до праці — його теперішнього заступника, Християна Гертера, але підкреслює, що Доллес все одно залишився б у характері офіційного дорадника дальшої закордонної політики Америки. І тому боротьба за висоту бюджету не має того гострого тону, який можна було передбачати зразу після зголошення його Президентом до Конґресу. Так само й палкі спори довкола проблем громадянських прав, безробіття, робітничого закону, допомоги на будову нових шкіл і т. д. злагідніли чи — просто — притягають меншу увагу, яка зосереджена на куди важливішій справі — можливості нової великої війни. Збільшилась роля Президента, зросла його активність не тільки як формально відповідального, але й як керівника закордонної політики держави.

На обниження міжпартійної температури в Америці вплинули теж поважні персональні труднощі в обох партіях. Поруч із державним секретарем Доллесом республіканська адміністрація втратить другого свого найвидатнішого члена, секретаря оборони Ніла МекЕлроя, який заповів, що „в недалекому часі", перед закінченням каденції Д. Д. Айзенгавера, відійде з свого становища. Знову ж серед демократів щораз поважнішу турботу викликає наявність забагатьох поважних кандидатів на президента в найближчих виборах. Коли по республіканському боці називають тільки два прізвища — віце-президента Ричарда Ніксона і нюйоркського губернатора Нелсона Рокефеллера, то по демократичному є їх аж шість: названий уже кол. двократний кандидат на президента Адлей Стівенсон, чотири популярні сенатори Джан Кеннеді з Массачузетсу, Гюберт Гомфрі з Міннесоти, Стюарт Саймінґтон з Міссурі і Линдон Джансон з Тексасу та губернатор Роберт Майнер з Ню Джерзі. Кожний із тих кандидатів має за собою не тільки поважні ділові арґументи, але й впливові групи, і тому вже тепер ведеться між ними гра за виелімінування суперників та підвищення власних шансів. На наявність таких маневрів вказує, наприклад, по республіканському боці недавній голосний виступ Герольда Стассена, який просто не назвав Ніксона на списку республіканських кандидатів, що мали б найбільший успіх у президентських виборах, та — по демократичному боці — заяву голови Крайового Комітету Демократичної партії Пола Батлера, який так само „скреслив" А. Стівенсона зі списка президентських кандидатів.

Але ці маневри не хвилюють широких кіл громадянства. І загальна атмосфера в ЗДА така, як її не сподівався Нікіта Хрущов. Він грубо помилився в оцінці минулорічних виборів, зрозумівши їх, як засудження американським народом всієї політики Айзенгавера. Прийнявши на 8-годинну розмову демократичного сенатора Гомфрі, похваливши виступ сенатора Майка Мансфілда, що рекомендував передати справу Берліну самим німцям, та втішившись недугою Доллеса, Хрущов ніби то сприяє демократам в їх розгрі за Білий Дім. Рішуча мова, що нею говорять демократичні лідери, коли йде про політику супроти Совєтів, повинна навчити його, що в підході до СССР і до комунізму нема в американському політичному світі засадничих різниць. І в цілому вільному світі нема засадничих різниць. Розбіжності є тільки в тактиці, і тому, що вільні люди мають волю індивідуальної думки. Це стосується відносин в Америці і в цілому Заході. Єдиний фронт супроти Москви на цьому не терпить.

МУДРІСТЬ ПО ШКОДІ

Лондон. — Тепер, коли совєтська балістика на службі агресивного уряду загрожує свободі цілого світу, цікаво бачити, як оцінюють недавні повоєнні події ті люди, що могли не допустити до цієї безпеки. Особливу вагу мають для найновішої доби світової історії спомини Винстона Черчилла, прем'єра Великобританії під час другої світової війни. В Лондоні вийшло недавно скорочене видання мемуарів Черчилла, до якого автор написав свій епілог, що закінчується 1957 роком. В. Черчилл з великим огірченням описує, як уряд Сталіна повівся підступно супроти повстання 1944 року в Польщі, і як відбувалася насильна „совєтизація" в країнах-сателітах, всупереч договорові між трьома великодержавами в Ялті.

Черчиллові здається, що причиною нерішучої політики західніх великодержав супроти совєтського імперіялізму була недуга і смерть президента Рузвелта і нездібність його наступника, Трумана, відразу зорієнтуватися в світовій ситуації і вжити енерґійних заходів супроти совєтської експансії. Але це тільки частина правди: бо в перших роках після війни в західніх вільних країнах поширені були ілюзії, навіяні комуністичною пропаґандою, мовляв, комуністичний уряд Росії „пережив еволюцію", і Сталіна уявляли собі як „доброго дядька Джо", з яким можна і треба договоритися. Сам Черчилл пробував у розмовах з Сталіним поділити впливи Великобританії і СССР в Східній і Південній Европі у „відсотках".

На нашу думку, переломовий момент у новій світовій історії був не з кінцем другої світової війни, а трохи пізніше: тоді, коли в СССР виготовлено першу атомову бомбу. Черчилл пише, що по закінченні другої світової війни слід було зорганізувати „мирну летунську демонстрацію над головними совєтськими містами", і це, мовляв, викликало б у совєтських вояків тверезу оцінку ситуації, їх більш „приязне" відношення до вільного світу.

Якраз у перших роках після війни народи і провідні кола країн вільного світу не були готові до такої „мирної демонстрації". Але, коли почалася Корейська війна і стало ясно, що Москва подібні агресії буде викликати в різних кінцях світу, ось тоді був рішальний момент поставити московську кліку на коліна, поки в СССР не було атомових бомб. Але в той час і сам Черчилл і багато інших політичних провідників вірили в нездібність совєтських техніків зробити атомову бомбу, і сподівалися, що зможуть спокійно спати в тіні атомових бомб, які мала Америка. Це невміння використати плоди перемоги над Гітлером привело західні великодержави до такої невигідної ситуації, яку тепер переживає вільний світ.

Колись у III-му віці перед Христом картаґінський воєначальник Ганнібаль пройшов був через цілу Італію із своїм військом, побиваючи римлян. Однак, як казали про нього римляни, він не вмів своїх перемог належно використати: Вінцере сціс, Ганнібаль, вікторія уті нес-ціс (умієш, Ганнібале, перемагати, але не вмієш використати перемоги). Це відчув, очевидно, і Черчилл, коли назвав шостий том своїх споминів „Тріюмф і трагедія . . ."

П. А.

ПО СТОРІНКАХ СОВЄТСЬКОЇ ПРЕСИ

Рідний дім

У київському часописі „Молодь України" (з 2 грудня) зустрічаємо репортаж якогось М. Вольфсона з Криму, який піднімає краєчок завіси над тими масовими пересуненнями населення України, що їх практикує комуністична влада від часу закінчення останньої війни. М. Вольфсон пише про конфлікт між не названим на прізвище селянином і його сином „Стьопою" (це — вже наслідки русифікації!), що з волі-неволі переселились були із Станиславівщини на Крим. Батько рішає, не зважаючи ні на що, вертатись з родиною додому ,а „свідомий" син умовляє його залишитись.

Не витримав старий, поїхав . . .

„Ось що, хлопче, — сказав Стьопі голова колгоспу, — батько твій обдурив колгоспників. Вірю: його дорогою не підеш. Щождо роботи, — він подивився на бриґадира, — то Павло Федорович тебе не зобідить.

— Забереш волів у дядька Пилипа — націлився своїми очицями бриґадир Сініцін, — і вези воду на виноградники. Норма — три бочки.

Недосвідчений Стьопа й не підозрівав, який важкий тягар звалив бриґадир на нього. Наповнити бочку на сто відер, коли всі криниці пересохли — нелегка справа.

. . . У безвітряній задусі знемагає степ. Сонце спопелило зелені пагони кукурудзи і тепер взялося за молоду лозу винограду. Як тут не згадаєш своєї Станиславівщини! Вода джерельна, мов сльоза, чиста-чиста . . .

Третю бочку Стьопа привіз, коли огорнули землю вечірні сутінки. Від утоми боліло тіло. Ледве доїхав до воловні і повалився в порожні ясла. Так і проспав до схід-сонця . . .

Спливло чимало часу. Стьопа писав листи на Станиславівщину, інколи посилав гостинця: фрукти кримські, виноград. Якось, коли відзначали свято цвітіння яблунь, неждано приїхала мати. Ніби на часину — сина навістити. Та назад чомусь не поспішала. Розповідала із стамованим болем, що в селі на них дивляться неприязно, обзивають дезертирами . . ."

Ось за таким маленьким репортажем криється велика трагедія багатьох людей, яких в країні соціялізму трактують, як робочу худобу.

„Дуже засмічена Говерля"

В тому ж часописі „Молодь України" Ф. Фотинюк, завідувач високогірського біологічного стаціонару науково-природознавчого музею Академії Наук УССР, пише:

„Своєю красою Карпати приваблюють людей з усіх кінців країни. Туристичні маршрути пролягають в глибину гір, досягають найвищих верхів Чорногори.

. . . Маршрут Ворохта — Говерля. На правому березі Прута (20 кілометрів від Ворохти) є галявина — дуже зручне місце для відпочинку. Тут зупиняються майже всі туристи, що йдуть на Говерлю. Який же вигляд має вона? Наче смітник на тлі чудової карпатської природи! Баньки від консервів, папір, рване взуття, пляшки від горілки рясно вкрили її. Багато старих ялин навкруги грубано. На деяких деревах гілки позрізані до самого верху. У цьому місці ми бачили багато пострілян и х дроздів, глухарів та інших птахів. Буває, що деякі туристи кидають в ріку хльорове вапно, отруюють рибу.

На маршруті Ворохта-Говерля ми нарахували 628 ялин, на яких обтесана кора, вирізані різні знаки, написи. Ці дерева приречені на загибель.

Дуже засмічена Говерля. Тут кожний камінь, не кажучи вже про скелі, густо вкритий написами. Тут прізвища, імена, назви міст і сіл, установ та організацій. Причина всього цього в тому, що на туристичних базах погано поставлено виховну роботу. Туристів не інформують, як треба поводити себе під час походів. Дирекції лісгоспів повинні доручити лісникам контролю за правильною поведінкою туристів під час екскурсій . . ."

Очевидно, автор цього допису або невиправний оптиміст, або ж дуже наївний чоловік. Бо вже сорок років тому, відколи появилась совєтська влада, подібного образу, як і Говерля, набрали всі курорти Кавказу і Криму.

Праця неповнолітніх

Кореспондент „Молоді України" з Білої Церкви описує, як після переведеної Хрущовим шкільної реформи учні совєтських середніх шкіл „привчаються до фізичної праці". Плянтації і фарми, на яких визискують дітей, названо делікатно „учгоспами" (учбовими господарствами), а їх самих, неповнолітніх трударів — практикантами. Але то все справа другорядна. Головне — виконати хрущовську семирічку, наздогнати Америку!

Ось що пише цей кореспондент про „учобу" підсовєтських дітей:

„Маланка Нестеренко і її п'ятеро подруг в учгоспі працюють постійно. За кожною закріплено по 22-25 корів і, як жартують дівчата, по одному учневі. Кожного тижня новий. Практиканта треба навчити доїти корову, ознайомити з правилами годівлі і утримання. Дівчата — ті легше звикають. А от хлопці, особливо, якщо з міста, то вони поки оволодіють секретами роботи, добре таки попотіють . . .

Коли ще тільки вводили практику, дехто з учителів висловлював сумнів: чи не піде це на шкоду теоретичним знанням учнів, бож розширена програма практики вимагає значної кількости годин. Та й організувати її нелегко: учні повинні і вчитися і одночасно виконувати певний комплекс робіт . . ." Але ЦК КПСС „ніколи не помиляється", і кореспондент з захопленням описує успіхи учнів в науці і практичній роботі.

Очевидно, в перші місяці практикан т а м приходилось спати десь разом із худобою, бо в дописі далі читаємо:

„Вже й забулось, кому першому спало на думку побудувати своїми силами гуртожиток. Майданчик для гуртожитку вибрали поряд з фармами. Працювали напереміну. Самі копали рови, виводили стіни, зводили крокви. Незабаром у просторому приміщенні на 14 кімнат учні відсвяткували новосілля.

Звичайно, нелегко чверть часу, призначеного для навчання, кожного місяця віддавати роботі в полі чи на фармі. Тим, у кого характер не загартований боротьбою з перешкодами, спочатку приходиться скрутно . . ."

Про обсяг робіт, що їх мусять виконувати „практиканти", довідуємось таке:

„Ще два роки тому на фармах учгоспу в Заріччі і Бугаївці було кілька бриґад постійних дорослих робітників. А тепер усіх їх в одну вбереш, бо всіх їх заступають практиканти, хоч тут є понад 2,800 гектарів орної землі, більше як 500 голів рогатої худоби, птахофарма та свинофарма . . ."

„Учні у нас тепер — народ роботящий", — закінчує свій допис кореспондент комсомольської газети.

В. С-ко

МУЗИКА ПОНЕВОЛЕНОГО НАРОДУ

В американській пресі закоренився неправильний термін на окреслення Совєтського Союзу. Повернеться хтось з подорожі по Совєтському Союзу в рамах т. зв. „культурного обміну" і після того пише в пресі про свої враження з відвідин . . . Росії.

Така помилка зайшла і в назві статті Юлисіса Кея, що появилась в журналі „Гай-Фай Рів'ю" за місяць лютий ц. р. п. н. „Тридцять днів у музичній Росії", хоч Ю. Кей відвідав також Грузію та Україну і його нотатки про музику цих країн виразно вказують на те, що він трактує їх як окремі від Росії.

Свої враження Ю. Кей подав у формі денника, з якого виходить, що він задержувався по три дні в Грузії та Україні, а решту часу провів у Москві та Ленінграді. Причина його короткого побуту в цих „вільних" республіках зовсім ясна: поневолені народи не могли заімпонувати американським музикологам і композиторам — відвідувачам, до яких належав і Ю. Кей, бо Москва експлуатує поневолені народи не тільки матеріяльно, але й духово, розвиваючи їхнім коштом мистецтво в Москві та Ленінграді. Ролю столиці 40-мільйонового українського народу большевики стараються звести до ролі провінційного міста. І треба признати, що це їм вдається не менше, як царській Москві, яка одверто заперечувала існування української нації.

Ю. Кейові дуже сподобалася „Різдвяна Ніч" М. Лисенка, а де ж творчість сучасних композиторів? Якщо українські композитори навіть в часі царського гніту могли творити щось таке, що нині так імпонує чужинцеві, то чому ж нині той чужинець не бачить у Києві чогось гідного уваги?

А тепер даймо слово Ю. Кейові: „7-8 жовтня 1958 р., до Києва літаком. Чудове місто. Прекрасні парки і дерева. Чув кваліфіковані праці в Спілці композиторів, одначе все однакове в змісті. Уривки останньої опери „Міляна" Г. Майбороди добре написані і дуже добре передані. Чудове югославське сопрано Л. Лобанова співала з драматичним почуттям, а бас М. Грішко (замість Гришко — К. К.), як партнер, вив'язався добре.

На генеральній пробі „Різдвяна Ніч" М. Лисенка — засновника школи української народної опери. Цей гарний твір був закінчений у 1876 р., але думаю, що виводили його на сцені перший раз. Багатство винахідливости, відсутність будь-якої пропаґанди, акуратність музики для драматичної ситуації — всі ці прикмети дають почуття непомилковости твору, а співаний в українській мові давав незрівняне враження.

9-10-го жовтня відвідав фільмові студії; все український матеріял, але нічого помітного. Бачив залишки Золотих Воріт. Тепер малі, але пам'яткові. Відлетів до Москви і зупинився в готелі „Україна".

В журналі вміщена знімка з Києва з підписом: „Юлисіс Кей серед колеґ українців".

Ю. Кей ніби критикує сучасну російську музику за „соцреалізм" в її змісті, але захоплюється не одним музичним твором у Москві й Ленінграді.

Ю. Кей походить з Тусону, Арізона, і сам є композитором. За свою музичну творчість одержав численні нагороди. Мав стипендії Фулбрайта та Американської Академії Мистецтв, а тепер є дорадником у корпорації для радіопередач сучасної музики.

К. К.

БУДУ ТРИЧІ ЩАСЛИВИЙ . . .

Молоде та зелене,
Так про мене
говорять усі,
Хоч стоїть біля мене
Стигле літо
у жнивній красі.

Ходить слава по миру:
„Легковажний,
собі на біду . . ."
Що ж, признаюся щиро,
Я зеленим і юним іду.

Будуть весни летіти
Буде більший
рахунок літам,
Але серцю старіти
Я ніколи,
ніколи не дам . . .

Буду тричі щасливий,
Коли скажуть
про мене: „Дивись,
Молодий, хоч і сивий,
І зелений
такий, як колись!"

ЄВГЕН ЛЕТЮК

Петро Одарченко

ІВАН ФРАНКО ПРО ТАРАСА ШЕВЧЕНКА

(4)

IV

Іван Франко все своє життя високо тримав прапор Пророка Української Нації Тараса Шевченка. Франко вбачав у Шевченкові не тільки великого поета, не тільки „голову і завершення" цілої доби української літератури, не тільки надхненника і вчителя наступних українських поетів, але й пророка українського народу та найвидатнішого діяча українського національного відродження. Франко закликав свій народ боротися за здійснення великих заповітів Шевченка. Усім своїм життям, усією своєю творчістю, усією своєю багатосторонньою невтомною діяльністю Іван Франко показував приклад невсипущої праці і безкомпромісової боротьби за здійснення великих заповітів геніяльного Кобзаря.

Ці заповіти Шевченкові найвиразніше сформулював Франко в своїй статті, написаній п'ятдесят п'ять років тому і опублікованій лише у 1956 р. в київському збірнику „Літературна Спадщина. Іван Франко" (Цей збірник підписано до друку 8 серпня 1956 р.).

Ця стаття Франка така свіжа, актуальна і така сучасна, що, здається, що вона написана в наші дні. Подаємо більші уривки з цієї статті Франка.

„Слово великих поетів, — пише Франко, — тим власне велике і віковічне, що не зупиняючися на поверхні, на шкаралупці, на тимчасових формах явищ, захапує їх суть, основу, те, що в них вічне і загальнолюдське, і через те воно в душі кождого чоловіка вміє збудити відгук та співчуте і може в даній нагоді відповісти тій душі на її найглибші, найболючіші запити та пориви, дати їй потіху в горю, вказати ясний шлях.

У нас таким поетом, таким володарем душ і керманичем поколінь є Шевченко. Він досі не стратив для нас живої сили; його поезія не пережилася, не вичерпала свойого животворного змісту, не переставала . . . давати відповідь на важні й болючі питання нашого часу. Розгорнімо ж при нинішнім народнім святі, споминаючи пам'ять Тарасову, його книгу . . ., розгорнімо з ясним поглядом і скупленою увагою і вичитаймо звідтам поради і упімнення великого Кобзаря. Уявімо собі, що дух його витає тут, між нами, що уста його можуть проговорити, і обернімося до нього, як діти до батька, виллиймо перед ним те, що в нас болить, що нас мучить, наповняє нашу душу тривогою та обавою за будущину, а потому, з очима, зверненими в глуб власної душі, послухаймо його слова, того, що він сказав нам у своїй книзі.

Візьмімо насамперед ті великі та болючі політичні та суспільно-політичні питання про нашу національну самостійність, про можність добитися нам повного права в своїй хаті і повної національної єдности. Нема сумніву, що Шевченко відчував їх дуже живо . . . Те своє почуття він вилив у словах, які й досі мусять оживлювати кожного з нас, що мостимо мости від сумної теперішности до далекого, незвісного берега будущини:

А я, брате,
Таки буду дожидати,
Таки буду сподіватись,
Серцю жалю завдавати.

Звісно, самою надією моста нашої будущини не збудуємо. Треба великої невсипущої праці, треба в важкі упруги орати рідний переліг . . . Кріпаччина впала давно, а проте подумаймо, наскілько ближче ми до здійснення наших національних ідеалів, Шевченкових ідеалів . . . Наша нація як була, так і є розмежована кордонами і в своїм нутрі розділена суперечностями; величезний процент її синів, що вигодувані її хлібом, цураються її, заперечують її існуванню і залюбки пруться туди, де їх ніхто не просить і не потребує, де з них сміються, де ними погорджують, хоч і користуються їх геростратовими услугами...

Не забуваємо, що у всіх частях нашої вітчини безтямна та безсовісна політика пануючих верстов усіма силами державної адміністрації чи то з політичних, чи з національних мотивів систематично пре наш народ до бідности, темноти, упосліджує його і в вимірі прав та справедливости, опустошує його землю, занедбує його культуру, гонить його з віковічних батьківських гнізд, а часто фантастичними плянами чужонародної колонізації немов самохіть прискорює національні та суспільні катастрофи . . .

Навчений досвідом віків і морями пролитої крови Шевченко добре знав, що такі річи, як свободу людини і національности, як національну самостійність та повноправність не дістається прост з рук Божих . . ., що їх не дають з ласки і для наших гарних очей ті, що досі тягли користь з нашої темноти та бідноти. Шевче н к о відчував усею душею, що боротьба за освободжене української нації буде важка.

А щоб збудить
Хиренну волю, треба миром,
Громадою обух сталить,
Та добре вигострить сокиру,
Та й заходиться вже будить . . .

ВИСТАВКА М. КРИЧЕВСЬКОГО У ВАШИНГТОНІ

В першій половині лютого у Вашингтоні відбулася виставка праць визначного українського маляра Миколи Кричевського, що вже довгі роки живе у Франції. Виставку влаштовано в одному приватному магазині декоративних речей. Вона була невелика—складалась з яких сімнадцяти картин, — але, не зважаючи на те, дала достатнє уявлення про мистецьку техніку, напрямок, зацікавлення і досягнення нашого мистця.

Головним полем зацікавлення Миколи Кричевського є пейзажі, а найбільше краєвиди зв'язані з морем і ріками. На це вказували його найкращі картини на Вашингтонській виставці, а саме Венеція з її каналами, ґондолями і славними будівлями з часів Ренесансу, улюблені закутки мистця над рікою Сеною в Парижі і на побережжі французької Бретані, а також нюйоркські хмародери на тлі Атлантику і ріки Гудсон. Але Кричевський з такою ж майстерністю малює натюрморти, портрети і театральні декорації.

Кричевський переважно акварелїст, але він з таким же успіхом малює й олійними фарбами. Його техніка блискуча — він кількома штрихами передає те, що хоче сказати. В його картинах багато світла, простору, ніжних барв і поезії. Але, як зазначає французький знавець мистецтва Моріс Ростан, від його картин віє якимсь „автохтонним смутком, що його надає їм дух безмежности і містицизму". Ростан додає, що „українець Кричевський зберіг слов'янську містерію в рямках французької рівноваги".

Кричевський належить до кращих сучасних французьких модерністів. Він брав участь у численних мистецьких виставках у Парижі, а також за кордоном, у Римі, Празі, Брюсселі, Ню Йорку та інших містах Европи й Америки. Його картини можна знайти в найкращих французьких галеріях мистецтва і в приватних домах любителів мистецтва.

Критики завжди високо оцінювали праці Миколи Кричевського. Наприклад французький журнал „Артс" за грудень 1949 рік писав: „Кричевський здібний і вміє виповнити папір звичайною, але зворушливою простотою акварелі". Цей же журнал за 17 листопада 1954 р. так відзначив праці Миколи Кричевського: „Венеціянські акварелі Кричевського блискучі як дорогоцінні камені". Американська газета, „Ню Йорк Ґералд Трибюн" 17 листопада 1954 р. писала: „Кричевський малює незвичайно тонко." Американський критик Барнет Конлан, характеризуючи венеціянські краєвиди Кричевського, виставлені в 1955 р. в Галерії Зака, писав: „Мистець кількома вправними штрихами передає мерехтливі води лягун під небом Італії, даючи картини, які подібні до чудових тканин із шовку. Кожна з його акварель має питому собі красу, свою незвичайно тонку гармонію. Для деяких мистців Венеція небезпечна, але не для Кричевського."

Микола Кричевський живе вже 31 рік у Парижі, де він має широкі зв'язки з французькими мистцями і взагалі громадкістю. Перед своїм приїздом до Парижу він жив у Галичині і на Закарпатті, працюючи в українських театрах як мистецький декоратор і актор. Свою мистецьку освіту поглиблював у Празі.

В другій половині лютого ц. р. відбулася з великим успіхом виставка акварель М. Кричевського теж і заходом Об'єднання Українських Мистців Америки в Літ.-Мист. Клюбі в Ню Йорку.

Завдяки своїм виставкам в Америці Микола Кричевський став відомий також серед американських любителів мистецтва.

К. Д. М.

Читайте українські книжки й газети, бо часте читання веде до просвіти, а просвіта — це сила!

Українська Хроніка

● **„Український поет в Совєтському Союзі"** — під такою назвою появилася друком англійською мовою праця Оксани Ашер про життя і долю знищеного совєтським режимом видатного українського поета Михайла Драй-Хмари. Передмову до книжки написав професор Колумбійського Университету Педрейк Колум. Оксана Ашер — це донька покійного Драй-Хмари, яка живе тепер в ЗДА. Названа праця була друкована на протязі 1956 - 58 рр. окремими статтями в англомовному „Українському Квартальнику" і видана тепер з доповненнями.

● **В складі австрійської делеґації на V-ий Світовий Конґрес Нафтовиків**, що відбудеться в Ню Йорку в часі від 30 травня до 5 червня ц. р., приїде з Відня д-р Іван Турин, фахівець нафтового промислу, кол. довголітній редактор журналу „Український Філателіст", який виходив на протязі 15 літ у Відні. У першій світовій війні д-р І. Турин служив в Українських Січових Стрільцях.

● **Останній концерт 16-літнього піяніста Романа Рудницького**, четвертий з серії „Архитвори для фортепіяна", відбудеться в п'ятницю, 13-го ц. м., в 8-ій год. в домівці Літ.-Мист. Клюбу в Ню Йорку. В цьому концерті, Роман Рудницький виконуватиме твори композиторів 20-го століття, — Бартока, Пулян, Прокоф'єва і українських — Ревуцького і Барвінського. Крім того буде виконана теж Соната Антона Рудницького, яка одержала першу нагороду на міжнародному композиторському конкурсі в 1937 р. Цей твір, написаний на теми стрілецьких пісень.

● **УАСТ Рочестер**, який цього року знову змагається за аматорську чашу Америки, відбуде чергові змагання за півфінал Сходу з Ф. Ц. „Морґенс" Питсбурґ, в дні 15-го березня 1959 р. в Рочестері.

ВСІ ГОЛОСУВАЛИ И УСІ ВИБРАНІ В КОМЕДІЇ ВИБОРІВ В СССР

Москва. — За повідомленням ТАСС-а всі кандидати вибрані в недільних виборах до Верховного Совєту, що відбулись на терені 9-х совєтських республік. Всі совєтські „виборці" голосували „з захопленням"'. Офіційна статистика виказує 99.95% голосуючих — це така фреквенція, як її можуть фабрикувати тільки авторитарні диктаторські системи. Очевидно, в цих останніх „виборах" існувала також тільки одна листа, визначена згори большевицькою клікою.

Українська Ліґа Кошиківки Ню Джерзі

Українська Ліґа Кошиківки стейту Ню Джерзі, одинока українська ліґа в Північній Америці, закінчила минулої неділі 8-ий тиждень розгривок. Залишилися ще два тижні до закінчення цьогорічного сезону. На чолі табелі є дружина української церкви Вознесення Христового з Нюарку; їй додержує кроку дружина Українського Громадянського Клюбу в Пассейку.

В неділю 12 квітня 1959 р. о год. 2 по полудні відбудеться в приміщенні нового Українського Народного Дому в Джерзі Сити другий річний бенкет Ліґи для членів та прихильників, на якім відбудеться роздача нагород переможцям цьогорічного сезону.

Завданням Ліґи є організування і активізація в цій популярній ділянці спорту української молоді стейту Ню Джерзі в віці від 12 до 17 років.

Ліґу очолює провід в складі: Олександер Данко — президент; д-р Я. Б. Бемко — заст. през.; І. Кавенський — касир і В. Боднар — секретар.

СТАН ТАБЕЛІ РОЗГРИВОК НА ДЕНЬ 8-го БЕРЕЗНЯ 1959

Клюб:	виг.:	прог.:	реміс:	точок:
Церква Воз. Хрис. - Нюарк	5	0	1	1000
Укр. Гром. Клюб - Пассейк	5	1	1	833
Укр. Нар. Дім - Джерзі Сити	2	4	0	333
Церква св. Софії - Байон	2	5	0	283
Чорноморська Січ - Нюарк	1	5	0	167

УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ І „СВОБОДА" — ЦЕ ТВЕРДИНІ УКРАЇНЦІВ У ВІЛЬНОМУ СВІТІ, ЯКІ МАЮТЬ ЗА СОБОЮ 60-ЛІТНЮ ІСТОРІЮ ПРОВІДНИЦТВА В ПОЛІТИЧНИХ, КУЛЬТУРНИХ ТА СОЦІЯЛЬНИХ ЗМАГАННЯХ НАШОЇ ІМІҐРАЦІЇ В АМЕРИЦІ.

ОГОЛОШЕННЯ ВІДДІЛІВ
Українського Народного Союзу

ФИЛАДЕЛФІЯ, Па. — Б-во св. Василія. Відділ 339, повідомляє всіх своїх членів, що Місячні збори відбудуться в неділю, 15-го березня 1959 р., о год. 7-ій веч., в домі Укр. Громади при 3322 Н. Лаваренц вул. Проситься всіх членів прийти на ці збори, а рівнож всіх довгуючих членів вирівняти залеглі вкладки. — А. Хромяк, предс., А. Дрогомирецький, кас., С. Лупацій, секр.

ВУНСАКЕТ, Р. Ай. — Тов. Запорозька Січ, Відд. 206, повідомляє, що Місячні збори відбудуться в неділю, 15-го березня, ц. р., у церковній залі при 74 Герес Евню, о год. 1-ій пополудні. Просимо всіх членів прибути на ці збори. — Евген Тепер, секр.

ВЕСТ ІСТОН, Па. — Т-во ім. Б. Хмельницького, Відд. 137, повідомляє членів, що Квартальні Збори відбудуться в неділю, 15-го березня 1959 р., в год. 2-ій по пол., в залі Амер.-Укр. Горож. Клюбу. Присутність всіх членів обов'язкова. — Г. Прашник, предс.; М. Колодруб, кас.; С. Колобруб, секр.

ЙОНКЕРС, Н. Й. — Тов. Под. Січ, Відділ 8, повідомляє, що Перші квартальні збори відбудуться в неділю, 15-го березня, при 13 Вашингтон вул., о годині 2-ій попол. Початок збірки членських вкладок. Опісля збори. Просимо всіх членів прийти. На порядку нарад: 1) Вирішення, „забуття" 6-долярової хворої допомоги. Перестання вплати 50 ц. в місяць до тов. каси (з ухвалою 24-тої конвенції). 2) Справа пікніку тов., котрий відбудеться в неділю, 14 червня в парку Грап. Парк в Гестінгс. 3) Справа 65-ліття існування УНСоюу. 4) Прийняття нових членів. — П. Гарасимів, предс., В. Мандзій, секр.

ФИЛАДЕЛФІЯ, Па. — Т-во Любов, Відділ 45, повідомляє, своїх членів, що Збори відбудуться в неділю, дня 15-го березня ц. р. Проситься всіх членів явитися. Особливо пригадуємо довгуючим членам, щоб прийшли і вирівняли свої залиглості за вкладки. — Т. Малик, предс., А. Гарасим, касир, М. Сеник, секр.

НЮ ГЕЙВЕН, Конн. — Т-во „Любов", Відділ 370, повідомляє своїх членів, що Місячні збори відбудуться в неділю, 15 березня 1959 р., зараз по співаній Службі Божій в церковній авдоторії при 565 Джордж Ст. Просимо всіх членів вирівнятя свої залеглости. Секретар буде збирати вкладки від 8.30 рано. Цей рік є ювілейним роком УНС і наш Відділ мусить придбати квоту 22 членів. Проситься зголоситись в членство нашого Т-ва, виплачуємо бенефіт хворим і також виплачуємо $150, крім забезпечення, на посмертне. Члени беруть активну участь в похороні, є відвідувачі хворих, і Вас, як члена не забувають. Повідомляємо також, що наше Т-во хоче вислати певну суму на будову колегії св. Василія в Стемфорді. Колегія буде в нашім стейті, і ми як члени УНС повинні причинитись до цього дару якнайчисленніше. Кожний член може подарувати $5 на цю велику потребу. Списки жертводавців будуть поміщені в „Свободі". 30-го травня УНС святкуватиме 65-років свого існування. Приготовляється до Мазепинського Року виставою „Гомін України" в Карнеґі Гол в Ню Йорку. Наш Відділ повинен постаратись, щоб більшість членів поїхало на цю виставу. Потрібно нам коло 60 охотних членів, щоби замовити автобус. — К. Стасюк, предс., Р. Голубович, касир, В. Гіна, секр.

НЮАРК, Н. Дж. — Т-во ім. М. Грушевського, Відділ 219, повідомляє своїх членів, що Збори відбудуться дня 14-го березня 1959 р., о год. 7-ій веч. — М. Юров, секр.

ФИЛАДЕЛФІЯ, Па. — Управа 83 Відд. ім. І. Франка, повідомляє членів, що Місячні Збори відбудуться в неділю, 15-го березня 1959 р., в год. 1-ій по пол., в Укр. Горож. Клюбі, при 847 Френклін вул. Проситься членів прибути на збори й вирівняти вкладки. Тих членів, які не можуть прибути на збори, проситься вкладки висилати чеком або "Money Order-ом" до секретаря перед 25-им березня. — Р. Карбівник, предс.; С. Чорномаз, кас.; С. Гавриш, секр.

ФИЛАДЕЛФІЯ, Па. — 397 Відд., повідомляє своїх членів, що побір місячних вкладок буде в суботу, 14-го березня, від год. 3-4 по пол, і в неділю, 15 березня 1959 р., від год. 12-1:30. Просимо членів вплачувати свої вкладки на час, щоб не наражуватись на суспендування. — І. Скочиляс, предс.; О. Штогрин, секр.

МЕНВІЛ, Н. Дж. — Управа Т-ва ім. Т. Шевченка, Відділ 349, повідомляє своїх членів, що Місячні збори відбудуться в неділю, дня 15-го березня ц. р., о год. 1-шій пополудні, в домі Ветеранів, при вул. Вашингтона в Менвіл, Н. Дж. — На вище згаданих зборах буде виголошений реферат про нашого генія Т. Шевченка, та буде спеціяльна нарада про приєднання членів. Тому присутність всіх членів обов'язкова. — Управа.

НЮ ЙОРК, Н. Й. — Місячні Збори Б-ва св. Володимира, Відд. 130, відбудуться в суботу, 14-го березня 1959 р., в год. 8 веч., в приміщенні парохіяльного дому під ч. 30 Іст 7 вул. Порядок зборів: перечитання протоколу, звіти фін. секретаря і Контр. Комісії та перечитання кореспонденції. Перед зборами можна вплачувати всі членські вкладки. — І. Малець, секр.

БРИДЖПОРТ, Конн. — Тво „Українська Січ", Відд. 59, повідомляє всіх своїх членів та членкинь, що Місячні Збори Тва відбудуться в неділю, 15 березня (March 1959) р., в УН-Домі під ч. 500 Галет вул., точно в год. 2-ій по пол. Взивається все членство, щоб всі прийшли на означений час. — В. Венґринович, предс.; М. Галькевич, секр.

НЮ ЙОРК, Н. Й. — Подаємо до відома членам, що з причини ушкодження церковної залі при 7-ій вулиці, то Місячні збори тов. Зоря, Відділ 69 відбудуться в суботу, дня 14-го березня, в 8 год. ввечер, в офісі касира тов. Зоря під ч. 309 Іст 14 вулиця, близько 2-гої Евні. — І. Мартинець, М. Ликтей, секр.

НЮАРК, Н. Дж. — Т-во ім. Чорноморська Січ". Відділ 14, подає до відома, що Місячні збори відбудуться в середу, 18 березня ц. р., о год. 7.30 вечер., під ч. 508, 18-та Евню в Січовім Домі. Просимо про чисельну участь у зборах. — М. П. Отрок, секр.

ПАЛМЕРТОН, Па. — Б-во св. О. Николая, Відділ 369, повідомляє, що Місячні збори відбудуться в неділю, 15-го березня, о год. 4-ій попол., в церковній залі. Проситься членів вирівнати свій довг. — Управа.

КЛІФТОН, Н. Дж. — Тов. Укр. Січ, Відділ 182, повідомляє своїх членів, що Місячні збори відбудуться в неділю, 15. березня 1959, о год. 2-ій попол., в залі Укр. Правос. Церкви при 45-47 Говп Евню, Пасейк, Н. Дж. Проситься членів прийти на збори та вирівнати свої належитості, щоби не наразитися на суспендування. — Управа.

БАЛТІМОРЕ, Мд. — Б-во Пресв. Тройці, Відд. 320, повідомляє своїх членів, що Місячні Збори відбудуться в неділю, 15-го березня 1959 р., в год. 2 по пол., в Укр. Горож. Клюбі — 3101 O'Donnell St. Уряд подає до відома, що на Надзвичайних Зборах 15-го лютого рішено, що кожний дорослий член має доплачувати 5 центів кожного місяця до Братської каси. Цей дохід призначений для Наукового Т-ва ім. Шевченка в Сарселі, Франція. Проситься всіх членів прийти на означений час. В програмі зборів буде звіт делеґата із Конґресу УККА. — Д. Пісецький, предс.; І. Малко, секр.

АЛЛЕНТАВН, Па. — Б-во св. Арх. Михаїла, Відд. 147, повідомляє все членство, що Місячні Наради відбудуться в неділю, 15-го березня 1959 р., в год. 2-ій по пол., в залі української прав. громади. Взивається членів, які залягають із вкладками, прибути й вирівняти свої залеглости. Просимо мати на увазі 65-літній ювілей УНСоюзу, який маємо відзначити побільшенням членів нашого Відділу. — Д. Рудакевич, предс.; І. Гуцайлюк, кас.; І. Зазворський, секр.

Теодор ІВАНИЦЬКИЙ, член Б-ва св. Арх. Михаїла, Відд. 211 УНСоюзу в Стаплетоні, Ст. Ай., Н. Й., помер, по довгій недузі, на 51-му р. життя, 12-го лютого 1959 р. Покійний нар. в Стаплетоні, Ст. Ай., до УНС вступив 1924 р. Був спокійної вдачі, дуже багато працював для добра Бва, Відділу та Парохії. Покійний пошилив у смутку дружину Марію, сина Теодора, доньку Петрусю, невістку та 2 внуків, 3 сестри Катерину, Гелену і Марію та 3-ох шваґрів. Похорон відбувся 17 лютого, з пох. заведення до церкви Пресв. Тройці, при участи Родини, Знайомих та Членів Відділу на вічний спочинок на цвинтар St. Mary Cemetery, S. I., N. Y. — Вічна Йому Пам'ять.
Т. Соколовський, секр.

ІВАН ДОСКОЧ, — довголітній член Т-ва ім. С. Коновальця, Відд. 423 УНСоюзу в Шикаґо, Ілл., помер, по довгій й тяжкій недузі, дня 17-го лютого 1959 р., на 52-му році життя. Покійний походив із Підгайців, Зах. Україна, залишив у смутку дружину Марію, 2 синів, Володимира й Ярослава, доньку Стефанію й внучку Віру Мирославу. Похорон відбувся 21-го лютого 1959 р., при участи Родини, Приятелів, Знайомих й Членів 423 Відд. — В. Й. П.
Т. Носкевич, секр.

ОЛЕКСА ЩКО, — член Відд. 192 УНСоюзу в Геркімер, Н. Й., помер, по короткій недузі, 25го грудня 1958 р. Покійний вступив до УНС 1927 р. Народився в селі Либохора, пов. Турка, Зах. Україна. Полишив у смутку дружину, 2 дітей, Оленку, Анну, та брата Михайла. Похорон відбувся з укр. прав. церкви на цвинтар. — В. Й. П.
М. Політило, секр.

Ділимося сумною вісткою з Родиною, Знайомими і Односельчанами села Вербиця, пов. Бібрка, Західня Україна, що 10-го березня 1959 року упокоїлася в Бозі, заосмотрена Найсвятішими Тайнами,
НАЙДОРОЖЧА МАМА І БАБУНЯ,
бл. п. Юстина САВКА
проживши 78 років.

ПАРАСТАС буде відправлений у П'ЯТНИЦЮ, 13-го БЕРЕЗНЯ, в год. 7:30 вечора, у пох. заведенні Gowen, 233 Sommerset St., New Brunswick, N. J.

ЗАУПОКІЙНЕ БОГОСЛУЖЕННЯ І ПОХОРОННІ обряди будуть відправлені в СУБОТУ, 14-го БЕРЕЗНЯ 1959 року, в год. 9:00 рано, у греко-кат. церкві Преч. Діви Марії, при 68 Plum St. в New Brunswick, N. J., звідки перевезуть Тлінні Останки Покійної на цвинтар св. Петра і Павла.

Покійна полишила у смутку на рідних землях двох синів, Михайла і Миколу, доньку Анну та внуків, про що з болем повідомляє
ПАВЛО — син
Соня і Іван МИКИТКА — братаниця з мужем

РОЗШУКИ

Наталочка РЕКУХА пошукує свого батька, Григорія — George РЕКУХУ, Ватьку, я потребую твоєї опіки. Хто знає про місце його перебування, прошу писати на таку адресу:
Наталочка Рекуха,
1321 Reaney Avenue
St. Paul. 6, Minnesota

ФОСТЯКА ДІОНІЗІЯ, родом зі Львова, пошукує його мама і брат Фостяк Богдан. Останньо перебував в Англії. Хто знав би щонебудь про його місце побуту, проситься писати на адресу:
Bohdan FOSTIAK
1328 N. Campbell
Chicago 22, Ill., USA
За винагородою.
Англійські газети проситься передрукувати.

ТАРЗАН, ч. 4,223. Треба змусити його виконати плян!

При постійному наполяганні Тарзана і Німу настрашені тубільці викопали широку і глибоку яму... А тоді, заховавши викопану землю, вони повбивали гострі коли на дні... І вкінці вони накрили яму листястим бамбусовим галуззям і листям!